

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Centvriæ Selectorvm Casvvm Conscientiæ. I. II. III.tia

Burghaber, Adam

Fribvrgi Brisgoiæ, 1665

97. Vivamannvs cùm equum conductum, eâ, quâ parest, moderatione fuerit vsus, nihil etiam in conscientia pro eo debet, etiamsi paulò post domum remissus perierit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40942

quid omnino dandum esset pro opera, at non tota eius æstimatio, sed ipse conferens pro sua proportione aliquid damni pati deberet, ut sit in pecuniæ interitu. Ergo iniquum est, totam eius æstimationem repetere. Et licet plerique ex Aduersarijs plus non velint (casu saltem, quo collata opera totam pecuniam prudenti æstimatione nõ æquat) hoc ipsum tamen non euinci ipsorum argumentis, patebit ex horû solutione.

Itaque ad 1. Negamus, iniustam fore conditionem, siue *Societatem*, ut vocant, *leoninã*. Nam quando nullum reportatur lucrum ex societate, neuter hoc acquirit, sed vterque amittit, quod lucrari potuisset, & sicut stetit pecunia periculo conferentis, ita opera stetit periculo laborantis, ut bene *Filliutius loc. cit. num. 45. & 53.* Ad 2. Eum, qui posuit operam, nihil posuisse pro sorte siue capitali, consequenter ipsi non deberi sortem, sed tantum lucrum.

XCVII. *Viuamannus studiosus à ciue Viennensi equum mercede conducit, ut cum alijs Socijs per vnã horã tempore hyemali per ciuitatem trahã vehatur; quod dum eã, quã par est, moderatione facit, & finitã horã equum remittit, paulò post iste in stabulo mortuus concidit. Viuamannus cum nullam penitus causam dederit culpabilem, facile aduertit, casum hunc esse fortuitum, & ad nihil se teneri in foro externo; hæret tamen de interno.*

terno. Queritur, Vtrum Viuamannus in conscientia ad aliquam compensationem teneatur?

Videtur teneri ad medietatē damni refarciēdam. Ita Paludanus, & Ioannes Valerius, quos refert & sequitur Diana P. 3. T. 6. R. 10. aiens, se in simili casu consultum ita respondisse. Nam cum contractus iste sit in vtriusque vtilitatem, iustum videtur, vt vterque etiam æqualem sentiat damni partem.

Resp. Viuamannum etiam in conscientia ad nullam prorsus compensationem damni teneri, posito quod nimiā equi citatione aut simili modo culpam nullam commiserit, vel pactum peculiare non interuenerit. Ita Sylvester, Angel. Nauarrus, Molina, Vasquez, Lugo de iustit. D. 8. n. 123. & hoc teste, alij omnes. Habetur tum ex *c. vnico de commodato, & s. Item is. Institut. quibus modis re contrahatur obligatio.* tum quia res domino suo perit, si nulla intercedit pactio vel culpa, vt accidit in proposito, tum quia tales casus sunt extra Summam prouidentiam.

Atque hinc patet ad rationem in oppositum, minimè scil. iustum videri, vt in tali quasi fortuito casu vtraque pars æqualiter sentiat damnum; esto contractus sit in vtilitatem vtriusque; alioquin, si conducerem domum decem millibus aureorum æstimatam, eaque fortuito casu, v. g. terræ motu periret, tenerer in

conscientia ad medietatem damni, quod nec Diana, nec vllus alius affirmare audebit.

XCVIII. *Wilibrordus Sacerdos ex mero stipendio pro Sacris accepto se sustentat; & si interdum neminem habet, qui ipsum mercede conducat, nihilominus illo die celebrat pro eo, qui proximè numeratâ pecuniâ Sacrum est postulaturus. Queritur. An licitè?*

Videtur licitè eum facere. Ita Petrus de Arragonia in 22. q. 85. art. 3. Dub. penult. Petrus Navarr. de Restitut. L. 2. c. 2. n. 373. Rodriguez, Henriquez & alij docti R. R. Moventur. Tum quia Wilibrordus, dum sacrificat, intentionem ita format, vt in acceptatione diuina fructus Sacrificij reseruetur ei, qui primus postulabit, eidemque postmodum applicetur, in quo nulla apparet repugnantia. Tū quia licet Sacrum illud sit præteritū respectu nostri, in DEI tamen acceptatione & æternitate perinde est præsens, ac si modò offerretur.

Resp. 1. Wilibrordum illicitè & invalidè fructum Sacrificij applicare sub prædictâ conditione futurâ. Ita Suarez, Vasquez Coninck & alij, quos refert & sequitur Palao Tr. 22. D. Vnic. pun. 6. n. 18. Ratio est, Tum quia contraria Sententia damnatur à Sac. Congreg. Concilij Trident. iussu Clementis VIII. tanquam pluribus nominibus periculosa, vt videre est apud Barbof. Part. 2. de Potestate Epif-

copi